

Raimo Vikström

”Jos menestys on suuri, myös rahaa liikkuu runsaasti. Siitä voidaan jakaa monille, ja jakajia kyllä riittää.”

”Olisi tietenkin mukavaa, jos suomalaisten maailmalta saamat tulot myös ohjautuisivat Suomeen. Siihen voivat eniten vaikuttaa ne, jotka ovat osallisina kansainvälisessä menestyksessä.”

MUSIIKKIVIENTI KÄÄNTYY HELPOSTI TUONNIKSI

Muutamat kaupallisesti hyvin menestyneet suomalaisbändit eivät osallistuneet Midemin Suomi-konserttiin. Julkisudessa asiaa on taivasteltu; ikään kuin Janne Ahonen ja Matti Hautamäki olisivat jääneet pois Suomen mäkitoukkueesta olympialaisissa. Ei ole huomattu, että pois jääneet ovat tosiasiallisesti etääntyneet Suomesta. Muusikot ovat suomalaisia, mutta bändien siirtyminen ulkomaisten levy-yhtiöiden suojiin muuttaa olosuhteita ratkaisevasti.

Ulkomaista levy-yhtiötä näyttävät tavoittelevan myös Midemissä esiintyneet suomalaisbändit. Televiossa haastateltu muusikko, joka esiintyi Midem-konsertissa, teilsä suomalaiset levy-yhtiöt. Hän sanoi, että tärkein tavoite on päästä ulkomaiseen levy-yhtiöön.

Mitä tällaisesta lienee ajatellut Midem-konsertin taikavoimaan uskova keskustalainen ministerikolmikko. Kulttuuriministeri Karpelahan on todennut, että valtio haluaa hankkeeseen antamiensa rahojen palautuvan Suomeen. Kyllä varmasti palautuvatkin, mutta eivät kenties aivan siinä laajuudessa kuin poliitikot kuvittelevat.

Musiikkialan kansainväliset toimintaperiaatteet aiheuttavat sen, että myös suomalaisten kansainvälisen menestyksen suurimmat tuotot jäävät Suomen rajojen ulkopuolelle. Kun suomalaisbändit saavat itselleen haluamansa ulkomaisen levy-yhtiön, niiden levyt muuttuvat täällä tuontitavaraksi. Jos bändillä on voimassa olevia sopimuksia suomalaisten toimijoiden, kuten levy-yhtiöiden, managereiden tai tekijänoikeusjärjestöjen kanssa, myös Suomeen voi tulla rahaa. Niin kauan kuin esiintyjät itse asuvat Suomessa, heidän henkilökohtaisia tulojaan tulee Suomeen verotettavaksi, ainakin rajoitetusti.

Musiikkialan kansainväliseen toimintalogiikkaan kuuluu, että eri tulolajit ohjataan verotuksellisesti edullisimpaan maahan. Esimerkiksi tekijänoikeustulot ohjataan yleisesti Hollantiin, koska se on verotuksellisesti edullista. Esiintymistulot puolestaan voidaan ohjata johonkin toiseen maahan. Kuvioon kuuluu oleellisesti se, että eri tulolajeja varten perustetaan erilliset yhtiöt. Bändin tai solistin tulojen käsittelyä varten saatetaan perustaa 5–10 eri yhtiötä eri maihin. Tavoitteena on eliminoida verot mahdollisimman täysimääräisesti. Toinen asia on, että lukuisten yhtiöiden hallinnointi on paitsi monimutkaista myös kallista. Mutta jos menestys on suuri, myös rahaa liikkuu runsaasti, ja siitä voidaan jakaa monille. Ja jakajia kyllä riittää.

Klassisen musiikin alalla suomalaiset ovat ylänneet maailmanmenestykseen jo kauan sitten. Menestys merkitsee myös suuria tuloja. Kuitenkin aika harvat oopperalaulajat ja kapellimestarit komeilevat kärkipaikoilla suurituloisten verotiedoista kertovissa kalentereissa. Monet toki asuvat ja työskentelevät pääosin ulkomailla, mikä selittää asian. Tällaisten henkilöiden esiintymiset Suomessa ovatkin tosiasiallisesti musiikkituontia aivan samoin kuin ulkomaisten vastaavien esiintyjien esiintymiset Suomessa.

Yllätyin taannoin, kun suuren pääasiallisesti verorahoilla pyörivän taidelaitoksen johtava toimihenkilö mainitsi, että laitos maksaa joidenkin suomalaisten esiintyjien palkkiot tunnettuun veroparatiisiin. Pidän menettelyä outona: taidetta tukevien veronmaksajien pilkkaamisena.

Suomesta käsin ei tietenkään voida muuttaa kansainvälisen musiikkialan toimintaperiaatteita. Ne ovat kovat ja häikäilemättömät. Liiallinen sinisilmäisyys, jollaista esimerkiksi Midem-hankkeen tiimoilla on esiintynyt, on syytä unohtaa. Suomalaisten on osattava pitää puolensa.

Suomessa on nyt musiikkialan osaamista enemmän kuin kenties koskaan aikaisemmin. Suomalaiset voivat pyrkiä ottamaan itselleen musiikkialan rahavirroista paljon nykyistä suuremman osuuden. Olisi tietenkin mukavaa, jos suomalaisten maailmalta saamat tulot myös ohjautuisivat Suomeen. Se on asia, johon eniten voivat vaikuttaa ne yksittäiset henkilöt, jotka yhdessä tai toisessa ominaisuudessa ovat osallisina kansainvälisessä menestyksessä.

On toimittava siten kuin Jean Sibelius. Hän ei jäänyt saksalaisen Geman asiakkaaksi, vaan siirsi oikeuksiensa valvonnan Teostoon. Tällä toimenpiteellä on aikojen kuluessa ollut hyvin suuri merkitys suomalaiselle musiikkiviennille.